

خلاصه درس ۱۶
فارسی ۳

تاریخ
ادبیات

لغت و
املا

- تذرو: قرقاول، نام پرنده‌ای
- سترگ: بزرگ، عظیم
- شبگیر: صبح زود
- قایبلیان و هایبلیان - ثناگوی جلال - سترگی‌ها
- ثنا: مدح و ستایش
- قرآن مصور

آرایه

- کای عالمی آشفته چند، آشفتن تو ... مجاز از مردم
 - گیتی فسرد از فتنه ... مجاز از مردم دنیا
 - ابر و نباریدن - تیغ و نبریدن ← پارادوکس
 - تویی بهانه آن ابرها که می‌گیرند ← حسن تعلیل
 - با چشم‌های عاشق بیا تا جهان را تلاوت کنیم ← حس آمیزی
 - این فصل را با من بخوان ← استعاره از تاریخ انقلاب
 - هر روز عاشورا و هر جا کربلا بود ← تلمیح به کل یوم عاشورا ...
 - مردی به رنگ نوح در طوفان نشسته ← استعاره از حوادث انقلاب
 - پایمال همت ← اضافه استعاری
 - طلوع می‌کند آن آفتاب پنهانی ← استعاره از امام زمان
 - دوباره پلک دلم می‌پرد ← اشاره و تلمیح به باور عامیانه
 - قایبلیان ← استعاره از ظالمان
 - هایبلیان ← استعاره از مظلومان
 - مردی تذرو کشته را پرواز داده ... ← استعاره از اسلام ضعیف شده
- شبگیر غم
شبیخون بلا
اضافه تشبیهی

- مردی به مردی دشنه بر بیداد بسته
ی نکره ی مصدری
- جهان قرآن مصور است و آیه‌ها در آن ... مرجع ضمیر آن، «جهان»
- ابر و نباریدن - تیغ و نبریدن ... واو مبیانت (استبعاد)

دستور

قر ۱۷۳۷- عبارت «خلاف راه صواب است و نقض رأی اولوالباب: ذوالفقار علی در نیام و زبان سعدی در کام» با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟

(سراسری انسانی - ۸۹)

- ۱) ابر و نباریدن چه رنگ است، این چه رنگ است؟
۲) کس نمی‌فهمد زبان شکوهی خونین‌دلان
۳) مردی به مردی دشنه بر بیداد بسته
۴) نشان مایه‌داری‌های معنی چیست؟ خاموشی

ار ۱۷۳۸- در کدام بیت آرایه‌ی «حسن تعلیل» به کار رفته است؟

(سراسری زبان - ۸۴)

- ۱) تویی بهانه‌ی آن ابرها که می‌گریند
۲) در کارگاه عشق است تدبیر عقل بی‌کار
۳) در سیاهی می‌توان گل چید از آب حیات
۴) بدار دست ز اصلاح دل چو شد بی‌درد

مع ۱۷۳۹- «مردی به مردی دشنه بر بیداد بسته / در خامشی‌ها قامت فریاد بسته» یعنی، امام خمینی (ره) مردی است که

(سراسری تجربی - ۸۳)

- ۱) با سکوت و بردباری در برابر بیدادگران، مردانه ایستاده است.
۲) آتش بیداد را خاموش کرده و چراغ دانش را برافروخته است.
۳) علیه ظلم به مبارزه برخاسته و سکوت حاکم بر جامعه را شکسته است.
۴) میدان را بر ستمکاران تنگ کرده و آرامش را به جامعه برگردانده است.

ار ۱۷۴۰- در مصراع: «کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق» کدام آرایه‌ی ادبی وجود ندارد؟

(سراسری تجربی - ۸۳)

- ۱) تشبیه ۲) تشخیص ۳) کنایه ۴) مراعات نظیر

قر ۱۷۴۱- همه‌ی بیت‌ها با مصرع‌های «درخت یک مفهوم است / جنگل یک مفهوم است» هم معناست، به جز گزینه‌ی

- ۱) برگ درختان سبز در نظر هوشیار
۲) جهان جمله فروغ نور حق دان
۳) کدام باد بهاری وزید در آفاق
۴) دیدم گل و بستان‌ها، صحرا و بیابان‌ها

تا ۱۷۴۲- کدام یک از موارد زیر به ادبیات انقلاب اسلامی تعلق ندارد؟

- ۱) نگاه تازه به انسان و جهان
۲) نگاه به گذشته‌ی تاریخ
۳) بهره‌گیری از آیات
۴) بهره‌گیری از نمادهای دینی و تاریخی

تا ۱۷۴۳- کدام اثر امین‌پور مخصوص نوجوانان نیست؟

- ۱) مثل چشمه، مثل رود ۲) به قول پرستو
۳) آیینه‌های ناگهان ۴) ظهر روز دهم

قر ۱۷۴۴- بیت «کان عالمی آشفته چند آشفتن تو / گیتی فسرد از فتنه تا کی خفتن تو» با کدام گزینه ارتباط ندارد؟

- ۱) از هر کران بانگ رحیل آید به گوشم
۲) فردا که گل زخم‌ها را عشاق شاهد بگیرند
۳) ابر و نباریدن چه رنگ است، این چه رنگ است
۴) یعنی کلیم آهنگ جان سامری کرد

قر ۱۷۴۵- شعر «قرآن مصور»، «آفتاب پنهانی» و «هجرت» هر کدام در چه قالبی سروده شده‌اند؟

- ۱) شعر سپید - غزل - مثنوی
۲) شعر سپید - قصیده - قصیده
۳) شعر نیمایی - قصیده - مثنوی
۴) شعر نیمایی - غزل - قصیده

- ۱۷۴۶- همه‌ی گزینه‌ها به‌جز از مضامین موجود در آثار شاعران و نویسندگان دوره‌ی انقلاب اسلامی است.
- ۱) تکریم و تجلیل از شهید و شهادت
۲) دعوت به وحدت و همدلی
۳) کُرنش نسبت به ظالمان و ستمگران
۴) انتظار موعود
- ۱۷۴۷- «روزن شب» و «شوکت دیرینه» در بیت: «مردی صفای صحبت آینه دیده / از روزن شب شوکت دیرینه دیده» به ترتیب در چه مفهومی است؟
- ۱) عصر ستم و بیداد- گذشته‌ی درخشان اسلام
۲) تباهی و تاریکی- توان بالقوه
۳) امیدواری اندک- اعتماد به نفس همیشگی
۴) تاریکی طولانی- پیروزی و موفقیت
- ۱۷۴۸- کدام مصرع عزم امام را برای نابودی ظلم و ستم به خوبی نشان می‌دهد؟
- ۱) مردی حوادث پایمال همت او
۲) مردی به مردی دشنه بر بیداد بسته
۳) مردی تذرو کشته را پرواز داده
۴) مردی صفای صحبت آینه دیده
- ۱۷۴۹- کدام بیت با مفهوم کلی شعر زیر، مناسبت دارد؟
- «جهان، قرآن مصور است / و آیه‌ها در آن / به جای آن که بنشینند، ایستاده‌اند.»
- ۱) هر گه که نظر بر گل رویت فکنم خواهم که چو نرگس مژه برهم نزنم
۲) کدام برگ درخت است اگر نظر داری که سیر صنع الهی برو نه مکتوب است
۳) ابر آب داد بیخ درختان تشنه را شاخ برهنه، پیرهن نوبهار کرد
۴) نعمتت بارخدایا ز عدد بیرون است شکر انعام تو هرگز نکند شکرگزار
- ۱۷۵۰- در مصراع «ابر و نباریدن چه رنگ است این چه رنگ است؟»، «واو» از چه نوعی است؟
- ۱) حرف عطف
۲) حرف پیوند وابسته ساز
۳) واو مابینت
۴) واو معیت
- ۱۷۵۱- نقش دستوری واژه‌های قافیه در کدام گزینه متفاوت است؟
- ۱) این فصل را با من بخوان باقی فسانه است این فصل را بسیار خواندم عاشقانه است
۲) مردی صفای صحبت آینه دیده از روزن شب شوکت دیرینه دیده
۳) جان از سکوت سرد شب دل‌گیر می‌شد دل در کاب آرزوها پیر می‌شد
۴) امیدها در دام حرمان درد می‌شد بازار گرم عاشقی‌ها سرد می‌شد
- ۱۷۵۲- عبارات «جهان قرآن مصور است / و آیه‌ها در آن / به جای آن که بنشینند، ایستاده‌اند / درخت یک مفهوم است / دریا یک مفهوم است / جنگل و خاک ...» با کدام گزینه ارتباط معنایی ندارند؟
- ۱) به نزد آن که جانش در تجلی است / همه عالم کتاب حق تعالی است
۲) گر به اقلیم عشق روی آری / همه آفاق گلستان بینی
۳) برگ درختان سبز، در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است معرفت کردگار
۴) جهان جمله فروغ نور حق دان / حق اندر وی ز پیدایی است پنهان

آزمایش

(گزینه‌ی دو - ۹۳)

دل در رکاب آرزوها پیر می‌شد
هر روز عاشورا و هر جا کربلا بود
بر خفته‌ی شب، شب‌روی بیدار دیدم
بازار گرم عاشقی‌ها سرد می‌شد

۱۷۵۳- مفهوم کدام بیت از سایر ابیات دورتر است؟

۱) جان از سکوت سرد شب دلگیر می‌شد
۲) شبگیر غم بود و شیخون بلا بود
۳) دیدم، شبان خفته را تبار دیدم
۴) امیدها در دام حرمان درد می‌شد

(گزینه‌ی دو - ۹۱)

مردی به رنگ نوح در طوفان نشسته»
۱) اسلوب معادله
۲) تلمیح
۳) ایهام
۴) جناس

۱۷۵۴- در بیت زیر همه‌ی آرایه‌ها به‌جز دیده می‌شود.

«مردی نهران با روح هم‌پیمان نشسته»

(قلم‌چی - ۹۰)

شنیده‌ام که می‌آید کسی به مهمانی
تویی که در سفر عشق خط پایانی
بیا که می‌رود این شهر رو به ویرانی
بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی

۱۷۵۵- کدام بیت به باور عامیانه اشاره دارد؟

۱) دوباره پلک دلم می‌پرد، نشانه‌ی چیست؟
۲) کسی که نقطه‌ی آغاز هر چه پرواز است
۳) تو از حوالی اقلیم هر کجا آباد
۴) کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق

(قلم‌چی - ۹۰)

۱۷۵۶- در کدام گزینه همه‌ی کتاب‌های نام برده شده از آثار «دکتر قیصر امین‌پور» هستند؟

۱) به قول پرستو، مثل چشمه مثل رود، در کوچی آفتاب، در انتظار شاعر
۲) دری به خانه‌ی خورشید، ظهر روز دهم، تنفس صبح، در کوچی آفتاب
۳) از این ستاره تا آن ستاره، از آسمان سبز، دری به خانه‌ی خورشید، در کوچی آفتاب
۴) ظهر روز دهم، آینه‌های ناگهان، تنفس صبح، مثل چشمه مثل رود

(قلم چی - ۹۰)

تا ۱۷۵۷- در کدام گزینه به همهی مجموعه اشعار سلمان هراتی اشاره شده است؟

- ۱) ظهر روز دهم - از این ستاره تا آن ستاره - رجعت سرخ ستاره
- ۲) دری به خانه‌ی خورشید - از این ستاره تا آن ستاره - از آسمان سبز
- ۳) آواز گل‌سنگ - دری به خانه‌ی خورشید - سفر سوختن
- ۴) تنفس صبح - در کوچه‌ی آفتاب - از آسمان سبز

(نشانه برتر - ۹۵)

قر ۱۷۵۸- کدام بیت با شعر زیر ارتباط مفهومی ندارد؟

جهان / قرآن مصور است / و آیه‌ها در آن / به جای آن که بنشینند، ایستاده‌اند / درخت یک مفهوم است / دریا یک مفهوم است / جنگل و خاک و ابر / خورشید و ماه و گیاه / با چشم‌های عاشق بیا / تا جهان را تلاوت کنیم

- ۱) و گر تو آتش و گر برف بینی همه قرآن است گر صد حرف بینی
- ۲) ورنه به جمال تو نظر کرد چشم خوش نرگس از چه بیناست؟
- ۳) تابافت بنفشه بوی زلفت ما را همه میل سوی صحراست
- ۴) ز عکس گل و سنبل و روی و موی در و دشت گردد پر از رنگ و بوی

(نشانه برتر - ۹۳)

قر ۱۷۵۹- مفهوم کدام گزینه با عبارت زیر متفاوت است؟

«جهان قرآن مصور است و آیه‌ها در آن به جای آن که بنشینند، ایستاده‌اند»

- ۱) سینه‌ی بی‌کینه‌ی ما مخزن اسرار اوست گنج اگر خواهی بجو کنج دل ویران ما
- ۲) آیات رخت را دو جهان گرچه کتابست جز روی تو ما کاتب و مکتوب ندیدیم
- ۳) گرچه فرد است او اثر دارد هزار آن یکی را نام شاید بی‌شمار
- ۴) چندان که در کتاب جهان می‌کنم نظر یک حرف بیش نیست که تکرار می‌شود

(نشانه برتر - ۹۱)

قر ۱۷۶۰- کدام بیت با «جهان، قرآن مصور است و آیه‌ها در آن به جای آن که بنشینند، ایستاده‌اند.» قرابت معنایی دارد؟

- ۱) جز نظر بر حسن جان افزای یار نیست او را در دو عالم هیچ کار
- ۲) هر که او را دیده‌ی بینا بود هر چه بیند حق در او پیدا بود
- ۳) دیده‌ی روشن بیار و نور بین دل مصفا کن بهشت و حور بین
- ۴) سر پنهان شد به نقش ما عیان علم عالم از کتاب ما بخوان